

**Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr 179/XVIII/2008
Rady Gminy Mykanów
z dnia 2 grudnia 2008 r.**

**rozstrzygający o sposobie rozpatrzenia uwag
do projektu planu**

Działając na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), mając na uwadze brak złożonych uwag do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Rada Gminy Mykanów stwierdza brak potrzeby rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Mykanów**

inż. Artur Kotynia

**Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr 179/XVIII/2008
Rady Gminy Mykanów
z dnia 2 grudnia 2008 r.**

**rozstrzygający o sposobie realizacji, zapisanych
w planie, inwestycji z zakresu infrastruktury
technicznej, które należą do zadań własnych
gminy, oraz zasadach ich finansowania,
zgodnie z przepisami o finansach publicznych**

Wobec braku zapisów w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odnośnie realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, Rada Gminy Mykanów stwierdza brak potrzeby podejmowania rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.)

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Mykanów**

inż. Artur Kotynia

1463

**UCHWAŁA NR 180/XVIII/2008
Rady Gminy Mykanów**

z dnia 2 grudnia 2008 r.

w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mykanów

Na podstawie art. 14, ust. 8 i art. 20, ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) oraz art. 18, ust. 2, pkt 5 i art. 40, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) po stwierdzeniu zgodności projektu planu z ustaleniami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów”

**Rada Gminy
uchwała:**

miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w miejscowości Borowno, w gminie Mykanów.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Przedmiot planu oraz zakres obowiązywania ustaleń planu

§ 1

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zwany dalej planem, obejmuje teren w miejscowości Borowno przy ul. Świerczewskiego w gminie Mykanów.
2. Granice planu określa rysunek planu stanowiący załącznik graficzny nr 1 do uchwały.

§ 2

Celem regulacji zawartych w ustaleniach planu jest:

- 1) kształtowanie przestrzeni wyznaczonej granicami planu w sposób zgodny z zasadami ładu przestrzennego, uwzględniając wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne;
- 2) zapewnienie integracji wszelkich działań, bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony środowiska w tym obiektów budowlanych;
- 3) określenie sposobu wykonania prawa własności, ochrona interesów publicznych oraz ochrona

uzasadnionych interesów osób trzecich.

§ 3

Ilekoć w dalszych przepisach niniejszej uchwały jest mowa o:

- 1) **planie** – należy przez to rozumieć miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w § 1 uchwały;
- 2) **uchwale** – należy przez to rozumieć niniejszą uchwałę Rady Gminy w Mykanowie o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 3) **przepisach szczególnych** – należy przez to rozumieć przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi oraz ograniczenia w dysponowaniu terenem wynikające z prawomocnych decyzji administracyjnych,
- 4) **rysunku planu** – należy przez to rozumieć rysunek planu w skali 1 : 1000, stanowiący załącznik graficzny do niniejszej uchwały;
- 5) **terenie** – należy przez to rozumieć teren wydzielony liniami rozgraniczającymi na rysunku planu i oznaczony symbolem cyfrowo-literowym;
- 6) **przeznaczeniu podstawowym** – należy przez to rozumieć wyznaczony w planie sposób użytkowania terenu w obrębie obszaru wyznaczonego liniami rozgraniczającymi, który powinien przeważać na danym obszarze, i któremu winny być podporządkowane inne sposoby użytkowania określone jako przeznaczenie dopuszczalne;
- 7) **przeznaczeniu dopuszczalnym** – należy przez to rozumieć istniejący lub wyznaczony w planie sposób użytkowania terenu, który uzupełnia lub wzbogaca przeznaczenie podstawowe, albo może współistnieć z przeznaczeniem podstawowym na warunkach określonych w planie;
- 8) **usługach nieprodukcyjnych** – należy przez to rozumieć usługi konsumpcyjne związane z handlem detalicznym oraz prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów szczególnych określających polską klasyfikację wyrobów i usług, które nie należą do przedsięwzięć powodujących przekraczanie standardów jakości środowiska oraz przekraczanie dopuszczalnych poziomów emisji substancji i energii do środowiska w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska;
- 9) **usługach produkcyjnych** – należy przez to rozumieć usługi produkcyjne związane z przetwórstwem przemysłowym w rozumieniu przepisów szczególnych określających polską klasyfikację wyrobów i usług, które nie należą do przedsięwzięć powodujących przekraczanie standardów jakości środowiska oraz przekraczanie dopuszczalnych poziomów emisji substancji i energii do środowiska w rozumieniu przepisów dotyczących ochrony środowiska;

- 10) **przemysł nieuciążliwy** – należy przez to rozumieć inwestycje przemysłowe, które nie zaliczają się do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest wymagane, zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony środowiska;
- 11) **nieprzekraczalna linia zabudowy** – należy przez to rozumieć linię określającą minimalną odległość projektowanych budynków od określonej linii rozgraniczającej, nieprzekraczalna linia zabudowy nie obliguje do wznoszenia budynków w granicy jej przebiegu;
- 12) **poziomie terenu** – należy przez to rozumieć rzędną projektowanego lub urządzonego terenu przed wejściem głównym do budynku.

§ 4

1. Przedmiotem ustaleń planu jest określenie przeznaczenia terenu oraz zasad zagospodarowania i zabudowy wynikających z istniejących uwarunkowań i przepisów obowiązującego prawa.
2. Dla obszaru objętego planem ustala się przeznaczenie – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, usług, przemysłu nieuciążliwego oraz przyporządkowuje mu się symbol literowy – MNR, UP.

§ 5

1. Integralną częścią planu jest:
 - 1) rysunek planu, stanowiący załącznik graficzny nr 1 do uchwały,
 - 2) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu planu, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały,
 - 3) rozstrzygnięcie o sposobie realizacji, zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, stanowiący załącznik nr 3 do uchwały.
2. Następujące oznaczenia graficzne na rysunku planu są obowiązującymi ustaleniami planu:
 - 1) granica opracowania;
 - 2) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu bądź różnych sposobach zagospodarowania;
 - 3) linia zabudowy – nieprzekraczalna;
 - 4) symbole literowe i cyfrowe, określające przeznaczenie terenu;

Rozdział 2

Przepisy szczegółowe

Zasady zagospodarowania dla obszaru objętego planem

§ 6

1. W granicach obszaru objętego planem określa się **przeznaczenie terenów i zasady ich zagospodarowania**.
2. Teren wyznaczony liniami rozgraniczającymi, może być przeznaczony wyłącznie na cele zgodne z przeznaczeniem podstawowym lub częściowo na cele przeznaczenia podstawowego i dopuszczalnego, zgodnie z ustaleniami oraz zasadami określonymi w dalszych przepisach planu.
3. Przeznaczenie dopuszczalne nie może zaistnieć jako docelowo samodzielne i nie może stanowić więcej niż 50% zagospodarowania terenu.
4. Każdorazowo w ramach terenu mogą być lokalizowane: wewnętrzna droga komunikacyjna, niezbędne dla obsługi danego terenu miejsca postojowe i parkingowe, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, zieleń izolacyjna i urządzona o ile ich lokalizacja nie jest wykluczona w przepisach szczegółowych planu.

§ 7

1. W granicach obszaru objętego planem określa się **zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego**.
2. Ustalenia niniejszego paragrafu odnoszą się do lokalizacji nowych obiektów budowlanych, jak również wszelkiego rodzaju rozbudów, nadbudów i remontów elewacji oraz remontów lub wymiany ogrodzenia, elementów reklamowych i obiektów małej architektury.
3. Zmiana zagospodarowania terenu oraz lokalizacja obiektów budowlanych i urządzeń na działce nie mogą naruszać:
 - 1) praw właścicieli, użytkowników i administratorów terenów sąsiednich;
 - 2) norm technicznych, sanitarnych i przeciwpożarowych;
 - 3) standardów jakości środowiska określonych przepisami ochrony środowiska;
 - 4) obowiązujących przepisów prawa wodnego;
 - 5) obowiązujących przepisów prawa budowlanego i warunków technicznych.
4. Lokalizacja zabudowy na działce musi być zgodna z określonymi w planie parametrami i wskaźnikami zabudowy oraz wyznaczonymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy dla poszczególnych terenów.
5. Teren pomiędzy nieprzekraczalną linią zabudowy, a linią rozgraniczającą terenu, można wykorzystać jedynie pod lokalizację:
 - 1) utwardzonego wjazdu na teren działki, dojścia do budynku, zadaszonemu i osłoniętemu miejsca na pojemniki na śmieci;
 - 2) miejsc postojowych;

- 3) sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 4) zieleni urządzonej,
- 5) elementów reklamowych.
6. Budynek usług produkcyjnych, przemysłu nieuciążliwego oraz budynek gospodarcze i garaże wolnostojące należy lokalizować w głębi działki, za budynkiem mieszkalnym.
7. Dla terenu objętego planem określa się następujące zasady kształtowania elementów reklamowych typu: szyldy, reklamy, tablice informacyjne:
 - 1) zakaz realizacji reklam wielkopowierzchniowych typu billboard;
 - 2) zakaz wykonywania napisów bezpośrednio na dachach, ścianach budynków oraz ogrodzeniach;
 - 3) zakaz umieszczania szyldów i elementów reklamowych na ścianach budynków mieszkalnych powyżej wysokości pierwszej kondygnacji oraz na połaci dachowej;
 - 4) ogranicza się powierzchnię elementów reklamowych rozumianych jako całość do 3,0m²,
 - 5) ogranicza się wysokość elementów reklamowych rozumianych jako całość do 3,5m

§ 8

1. W granicach terenu objętego planem określa się **zasady ochrony środowiska**.
2. Dla terenu objętego planem obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji realizujących przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest wymagane, zgodnie z przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony środowiska z wyjątkiem urządzeń do zaopatrzenia w wodę.
3. Nakazuje się stosowanie w trakcie realizacji planu przepisów dotyczących szczegółowych zasad ochrony powierzchni ziemi oraz oszczędnego korzystania z terenu w rozumieniu przepisów prawa ochrony środowiska.
4. Gospodarkę odpadami, w tym odbiór i segregację odpadów należy prowadzić zgodnie z przepisami o utrzymaniu porządku i czystości w gminie oraz kierując się zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. W związku z tym w granicach terenu objętego planem obowiązują następujące zasady:
 - 1) zakaz składowania odpadów;
 - 2) postępowanie z odpadami powinno być prowadzone zgodnie z przepisami ustawy o odpadach;
 - 3) w przypadku powstawania odpadów niebezpiecznych i szkodliwych, obowiązek selektywnego ich gromadzenia i przechowywania, a następnie przekazywania odpowiednim odbiorcom.

5. Nakazuje się, aby działalność usługowa i wytwórcza, prowadzona zgodnie z przeznaczeniem terenu, określonym w planie, nie stwarzała uciążliwości, w szczególności w postaci:
- 1) przekraczania standardów jakości środowiska określonych w przepisach dotyczących ochrony środowiska;
 - 2) przekraczania obowiązujących norm wytwarzania hałasu i wibracji oraz drażniących woni lub światła o dużym natężeniu;
 - 3) wykorzystania surowców lub materiałów niebezpiecznych w szczególności toksycznych i łatwopalnych, mogących stanowić zagrożenie.
6. Tren objęty planem położony jest w obszarze strefy ochronnej OWO (wysokiej ochrony), zbiornika wód podziemnych nr 408 – Niecka Miechowska (NW) o zasobach wód w utworach kredy.

§ 9

W granicach obszaru objętego planem, nie występują tereny chronione na mocy przepisów ustawy o ochronie przyrody w związku z tym nie określa się **zasad ochrony przyrody**.

§ 10

W granicach obszaru objętego planem, nie występują tereny chronione na mocy przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w związku z tym nie określa się **zasad ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego**.

§ 11

W granicach obszaru objętego planem nie określa się **terenów przestrzeni publicznej**.

§ 12

1. W granicach obszaru objętego planem określa się **zasady obsługi w infrastrukturę techniczną**:
- 1) obsługa komunikacyjna terenu odbywać się będzie z ul. Świerczewskiego – drogi publicznej w ciągu drogi powiatowej;
 - 2) zaopatrzenie w wodę odbywać się będzie z istniejącej sieci wodociągowej;
 - 3) odprowadzenie ścieków do szczelnego bezodpływowego zbiornika na nieczystości ciekłe i wywóz do oczyszczalni ścieków, docelowo obsługa z gminnej sieci kanalizacyjnej;
 - 4) w przypadku odprowadzenia ścieków przemysłowych o składzie przekraczającym dopuszczalne wskaźniki zanieczyszczeń, obowiązek instalowania urządzeń do oczyszczania ścieków do parametrów umożliwiających wprowadzenie ich do systemu komunalnego;

- 5) zagospodarowanie wód opadowych i ścieków deszczowych z terenu działki odbywać się musi zgodnie z przepisami szczególnymi Prawa wodnego oraz przepisów dotyczących warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- 6) zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącej sieci elektroenergetycznej;
- 7) zaopatrzenie w gaz odbywać się będzie z istniejącej sieci gazowej;
- 8) zaopatrzenie w energię cieplną ze źródeł indywidualnych; zaleca się wykorzystanie dla celów grzewczych czystych nośników energii – stosowanie wysokoenergetycznych, niskosiarkowych paliw o niskiej emisji pyłów oraz tlenków siarki i azotu.

§ 13

W granicach terenu objętego planem nie określa się sposobu tymczasowego użytkowania terenu. Do czasu realizacji zagospodarowania zgodnego z planem, teren może być użytkowany w dotychczasowy sposób.

§ 14

1. Dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolem **1MNr, UP** ustala się:
- 1) przeznaczenie podstawowe:
 - a) zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zagrodowa,
 - b) zabudowa usługowa – usługi nieprodukcyjne;
 - 2) przeznaczenie dopuszczalne:
 - a) zabudowa usługowa – usługi produkcyjne,
 - b) przemysł nieuciążliwy,
 - c) urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji w tym drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;
 - 3) zasady zagospodarowania działki:
 - a) budynek mieszkalny wolnostojący,
 - b) dopuszcza się realizację usług nieprodukcyjnych jako zlokalizowanych w parterze zabudowy mieszkaniowej lub jako obiekt wolnostojący w pierwszej linii zabudowy,
 - c) lokalizacja budynków funkcji dopuszczalnej w głębi działki za budynkiem mieszkalnym,
 - d) powierzchnia zabudowy – maksymalnie 40% powierzchni działki,
 - e) minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynnego – 25% powierzchni działki,
 - f) nieprzekraczalna linia zabudowy – 12m od linii rozgraniczającej drogę gminną,
 - g) zapewnienie miejsc postojowych na włą-

snej działce:

- dla obsługi funkcji mieszkaniowej – nie mniej niż dwa miejsca postojowe,
- dla obsługi funkcji usługowej należy ustalić indywidualnie w zależności od specyfiki prowadzonej działalności lecz nie mniej niż 2 i nie więcej niż 8 miejsc postojowych,
- dla ewentualnych samochodów dostawczych związanych z prowadzoną działalnością należy zapewnić dodatkowe miejsca postojowe w zależności od charakteru prowadzonej działalności;

4) zasady kształtowania zabudowy:

a) dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej w pierwszej linii zabudowy:

- wysokość budynku – jedna kondygnacja nadziemna oraz poddasze użytkowe,
- maksymalna wysokość budynku – 10,0m licząc od poziomu terenu do górnej krawędzi głównej kalenicy,
- geometria dachu – dach spadzisty o nachyleniu połaci dachowych 20 – 45°,

b) dla zabudowy funkcji dopuszczalnej:

- wysokość budynku – jedna kondygnacja nadziemna oraz ewentualne poddasze użytkowe,
- maksymalna wysokość budynku – 6,0m licząc od poziomu terenu do kalenicy lub górnej krawędzi elewacji.

2. Dla terenu objętego planem wprowadza się zakaz składowania odpadów i lokalizacji magazynów, w których sposób magazynowania

substancji może niekorzystnie oddziaływać na środowisko i umożliwiać wypłukiwanie substancji chemicznych do gleby.

Rozdział 3

Przepisy końcowe

§ 15

Stawkę procentową służącą naliczeniu opłaty, o której mowa w art. 36. ust. 3. Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym dla terenu MNR, UP ustala się na 30%.

§ 16

W granicach obszaru objętego planem traci moc miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Mykanów dla sołectwa Borowno, uchwalony Uchwałą nr 232/XXXIV/2006 Rady Gminy Mykanów z dnia 28 marca 2006 r.

§ 17

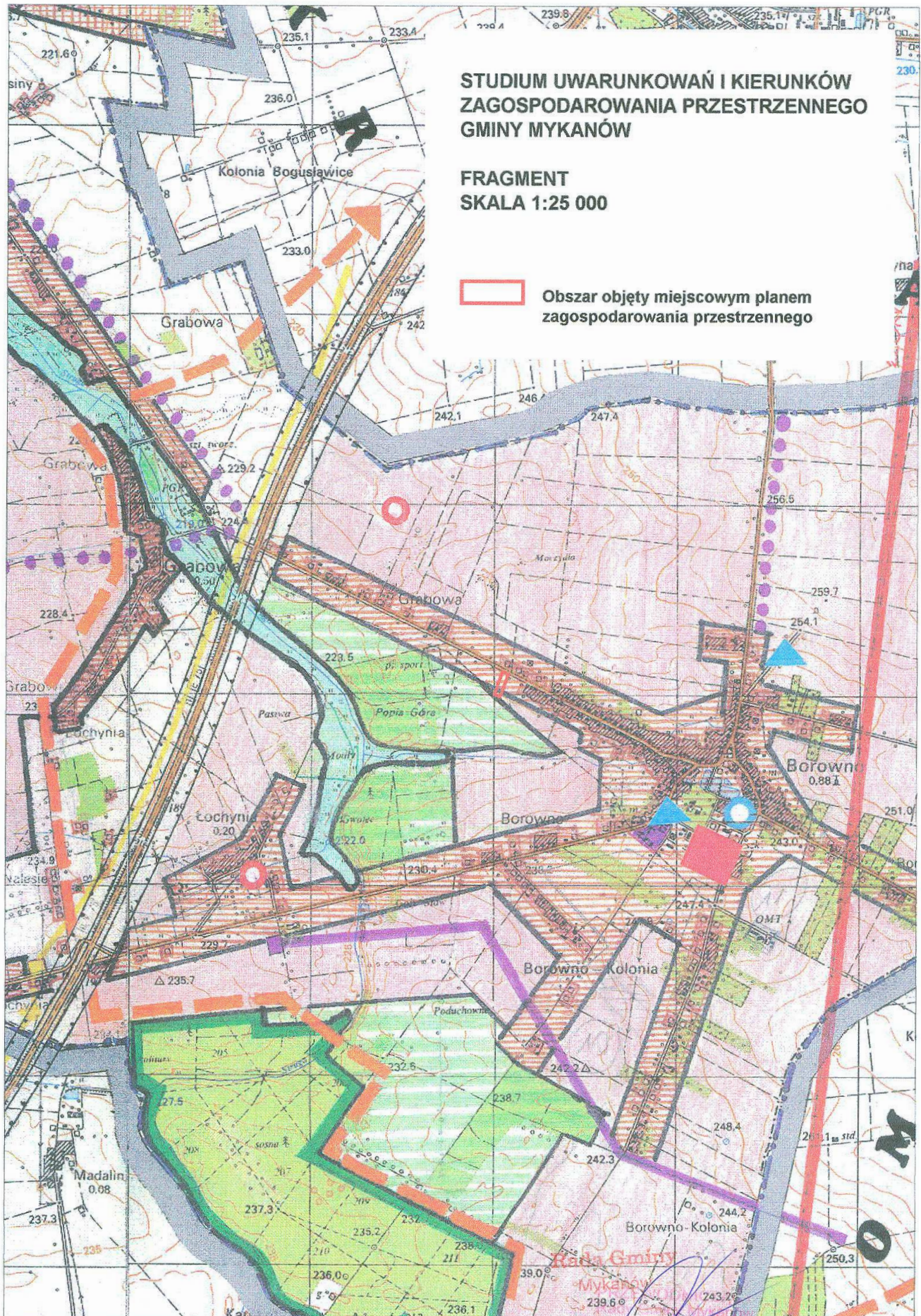
Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mykanów.

§ 18

Uchwała wchodzi w życie po 30 dniach od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Mykanów**

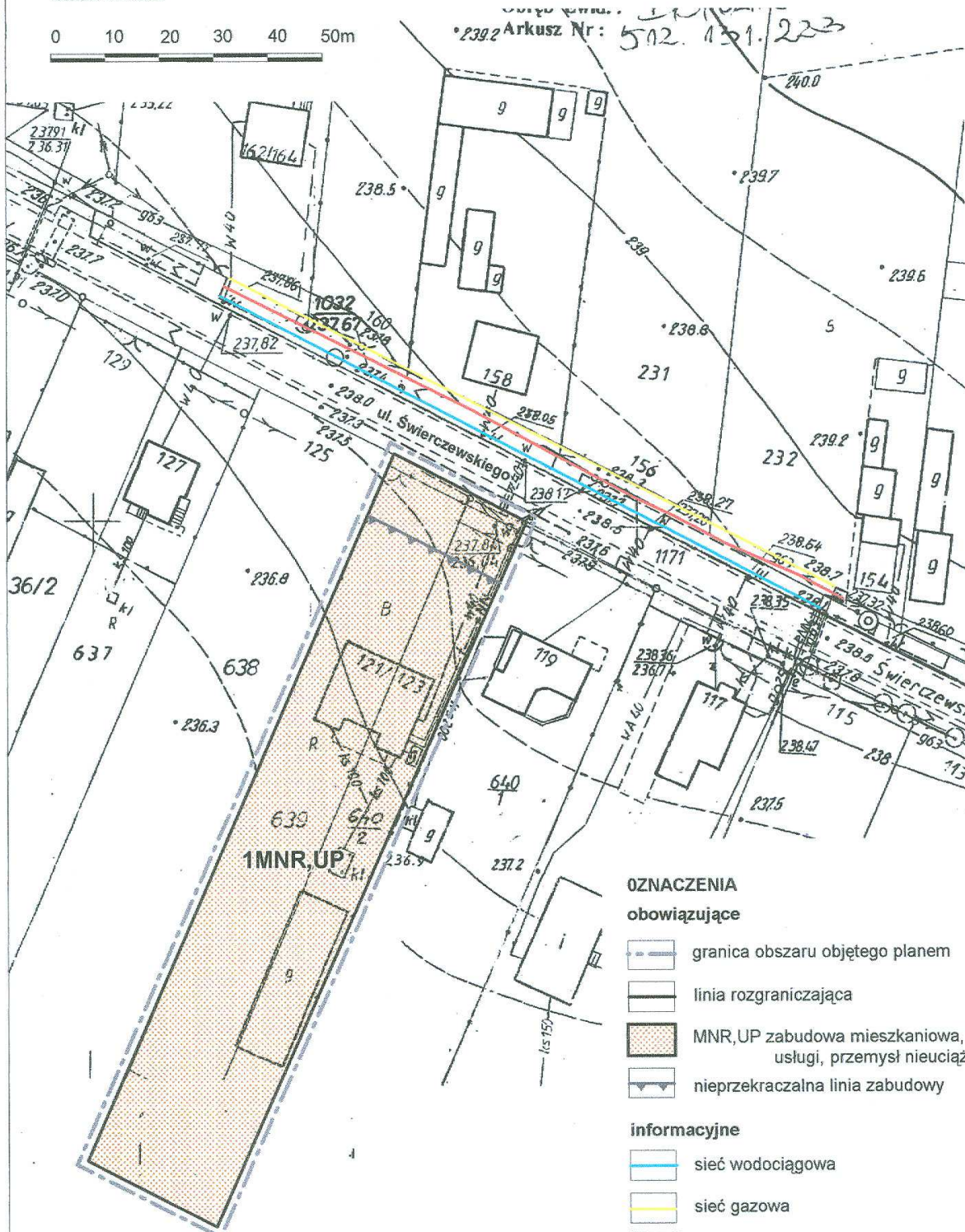
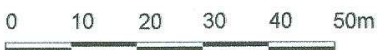
inż. Artur Kotynia

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr 180/XVIII/08
Rady Gminy Mykanów
z dnia 2 grudnia 2008 r.

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO w miejscowości Borowno przy ul. Świerczewskiego w gminie MYKANÓW

skala 1:1000

- OZNACZENIA**
obowiązujące
- granica obszaru objętego planem
 - linia rozgraniczająca
 - MNR, UP zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa, usługi, przemysł nieuciążliwy
 - ▾ nieprzekraczalna linia zabudowy
- informacyjne**
- sieć wodociągowa
 - sieć gazowa
 - sieć elektroenergetyczna

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Mykanów

inż. Artur Kotynia

**Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr 180/XVIII/2008
Rady Gminy Mykanów
z dnia 2 grudnia 2008 r.**

**rozstrzygający o sposobie rozpatrzenia uwag
do projektu planu**

Działając na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), mając na uwadze brak złożonych uwag do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Rada Gminy Mykanów stwierdza brak potrzeby rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Mykanów**

inż. Artur Kotynia

**Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr 180/XVIII/2008
Rady Gminy Mykanów
z dnia 2 grudnia 2008 r.**

**rozstrzygający o sposobie realizacji, zapisanych
w planie, inwestycji z zakresu infrastruktury
technicznej, które należą do zadań własnych
gminy, oraz zasadach ich finansowania,
zgodnie z przepisami o finansach publicznych**

Wobec braku zapisów w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego odnośnie realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy, Rada Gminy Mykanów stwierdza brak potrzeby podejmowania rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.)

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Mykanów**

inż. Artur Kotynia

1464

**UCHWAŁA NR 181/XVIII/2008
Rady Gminy Mykanów**

z dnia 2 grudnia 2008 r.

w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mykanów

Na podstawie art. 14, ust 8 i art. 20, ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) oraz art. 18, ust. 2, pkt 5 i art. 40, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.) po stwierdzeniu zgodności projektu planu z ustaleniami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mykanów”

**Rada Gminy
uchwała:**

**miejscowy plan zagospodarowania
przestrzennego terenów położonych
w miejscowości Borowno, w gminie Mykanów**

Rozdział 1

Przepisy ogólne

**Przedmiot planu oraz zakres
obowiązywania ustaleń planu**

§ 1

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zwany dalej planem, obejmuje teren w miejscowości Borowno przy ul. Cmentarnej w gminie Mykanów.
2. Granice planu określa rysunek planu stanowiący załącznik graficzny nr 1 do uchwały.

§ 2

Celem regulacji zawartych w ustaleniach planu jest:

- 1) kształtowanie przestrzeni wyznaczonej granicami planu w sposób zgodny z zasadami ładu przestrzennego, uwzględniając wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne;
- 2) zapewnienie integracji wszelkich działań, bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony środowiska w tym obiektów budowlanych;
- 3) określenie sposobu wykonania prawa własności, ochrona interesów publicznych oraz ochrona